

Практичне заняття №9. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні.

Теоретичні питання:

1. Поняття результатів оперативно-розшукової діяльності та їх правовий статус у процесі доказування.
2. Процесуальна легалізація матеріалів оперативно-розшукової діяльності. Критерії належності та допустимості доказів.
3. Судова практика оцінки матеріалів оперативнорозшукової діяльності.
4. Правові наслідки порушень при використанні результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні.
5. Особливості легалізації та використання матеріалів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану.

Практичні завдання:

Кейс 1.

Під час суду за обвинуваченням у збуті наркотиків (ст. 307 ККУ) прокурор надав аудіозаписи оперативної закупівлі. Захисник заявив клопотання про визнання доказів недопустимими, оскільки прокурор відмовився надати захисту копію ухвали слідчого судді, на підставі якої проводилося прослуховування, посилаючись на те, що вона має гриф «Тємно».

Завдання: Оцініть правомірність дій прокурора з огляду на практику Верховного Суду. Які наслідки невідкриття ухвали згідно зі ст. 290 КПК?

Кейс 2.

Оперативний підрозділ залучив конфіденційне джерело «Олексія» для викриття корупції в університеті. «Олексій» протягом трьох місяців щотижня приходив до викладача, просив поставити залік без іспиту, скаржився на хворобу та пропонував гроші. На десятий раз викладач погодився і взяв 2000 грн.

Завдання: Визначте, чи є в діях оперативників ознаки провокації злочину (тест на пасивність поліції). Які критерії ЄСПЛ слід застосувати?

Кейс 3.

У 2021 році в межах ОРС (оперативно-розшукової справи) було зафіксовано розмову осіб про підготовку до розбою. Кримінальне провадження тоді не відкрили. У 2024 році під час розслідування іншої справи слідчий дізнався про цей запис і хоче долучити його як доказ.

Завдання: Опишіть алгоритм процесуальної легалізації матеріалів ОРД, отриманих до відкриття кримінального провадження. Чи можливо це зробити через 3 роки?

Кейс 4.

В районі активних бойових дій (де суд не працював) оперативники СБУ зафіксували передачу координат блокпостів ворогу. Дозвіл на зняття інформації з транспортних мереж надав керівник обласної прокуратури своєю постановою (згідно зі ст. 615 КПК). Захист стверджує, що це порушує конституційне право на таємницю листування.

Завдання: Чи є такий доказ допустимим в умовах воєнного стану? Які межі повноважень прокурора замість слідчого судді?

Кейс 5.

Оперативну закупівлю зброї провів співробітник підрозділу «К», хоча доручення від слідчого було виписане на конкретних оперативників карного розшуку. У протоколі за результатами ОРД вказано прізвище іншого офіцера, який фактично не був присутній.

Завдання: Проаналізуйте критерій «належного суб'єкта» отримання доказів. Чи є це порушення істотним для визнання доказів недопустимими?

Кейс 6.

Поліція без ухвали суду та без невідкладних обставин провела оперативний огляд гаража, де знайшла вкрадене авто. На підставі цієї знахідки відкрили провадження, отримали ухвалу на обшук і «офіційно» вилучили автомобіль.

Завдання: Застосуйте доктрину «плодів отруєного дерева». Чи можна вважати результати другого (законного) обшуку допустимими, якщо первинна інформація отримана з порушенням?

Кейс 7.

Проводилося прослуховування по справі про крадіжку (ст. 185 ККУ). Під час розмов було зафіксовано, що фігурант обговорює місцезнаходження схрону з вибухівкою (ст. 263 ККУ).

Завдання: Який порядок використання результатів ОРД для розслідування іншого злочину, який не був предметом початкової перевірки? (Див. ст. 257 КПК).

Кейс 8.

Оперативники за допомогою приватного дрона зафіксували на подвір'ї підозрюваного вирощування конопель у промислових масштабах. Відеозапис долучили до матеріалів справи як результат ОРЗ «спостереження за особою, річчю або місцем». Захист каже, що це було «негласне проникнення до володіння особи» без ухвали суду.

Завдання: Де проходить межа між візуальним спостереженням та втручанням у приватне життя (проникненням до житла)? Оцініть допустимість відеозапису.